

Vlaamse overheid

Afdeling Dierenwelzijn
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 BRUSSEL
T 02 553 15 08
www.vlaanderen.be/dierenwelzijn

ADVIESWIJZER 07/07/2022 - Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn

Normen kalkoenen

1 DEELNEMERS AAN WERKGROEP

Voorzitter:

- Dirk Lips

Voorzitter van de werkgroep

Werkgroepleden:

- Ann De Greef
- Anneleen Wattyn
- Els Goossens
- Eric Hermey
- Frank Tuytens
- Philippe Deloddere
- Reineke Hameleers
- Sebastiaan Van Hoorebeke/Juul Walrop
- Xavier Claeys

GAIA
Instituut voor Landbouw-, Visserij- en
Voedingsonderzoek
Boerenbond
Quartes - Agrifirm
Instituut voor Landbouw-, Visserij- en
Voedingsonderzoek
slachthuis Volys Star
EuroGroup for Animals
slachthuis Heidemark
broeierij Claeys

Expert:

- Maarten De Gussem

Degudap/Vetworks

Secretaris Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn:

- Ester Peeters

Afdeling dierenwelzijn:

- Eric Van Tilburgh
- Karlien De Paepe
- Marjoleine Walewijns

2 DATA VAN VERGADERINGEN

11/06/2021, 07/09/2021, 04/10/2021, 26/10/2021, 10/11/2021, 01/12/2021, 18/05/2022

3 BIJKOMENDE BEVINDINGEN UIT DE VERGADERINGEN

Situatieschets

- In Vlaanderen zijn er op dit moment ongeveer 28 kalkoenenhouders. Sinds 2015 zijn er een 5- tal bijgekomen. Het aantal stallen per kalkoenuhouder varieert van 1 tot 8. Gemiddeld gaat het om 3 stallen per kalkoenuhouder. In Wallonië zijn er op dit moment geen professionele kalkoenukwekers.
- Bijna alle bedrijven zijn gevestigd in West-Vlaanderen. Een aantal bedrijven laat zijn kalkoenen slachten bij Volys Star, andere kalkoenuhouders bij Heidemark in Duitsland. Zo worden in Vlaanderen ongeveer 14.000 kalkoenen per week geslacht.
- Bij kalkoenen zijn er lichte lijnen, middelzware lijnen en zware lijnen. Er wordt voornamelijk gewerkt met een middelzware lijn. Van de zwaardere lijnen worden in Vlaanderen enkel de hennen gehouden. De kleine hoeveelheid aan kweek (ca 3.000 per week) van lichte lijnen in Vlaanderen is enkel bedoeld is voor de levende verkoop aan particulieren.
- Binnen Europa zijn Italië, Frankrijk, Polen en Duitsland de grootste producenten van kalkoenen (FOA-statistieken 2017).

Licht

- Standaard wordt lichtsterkte gemeten in Lux. De norm is gebaseerd op waarneming van licht door de mens. Pluimvee neemt het licht anders waar, waarbij de kleur van het licht ook mee bepaalt hoe sterk licht wordt ervaren. Er is een meeteenheid die toepasselijk is voor pluimvee, namelijk Gallilux, maar er is geen duidelijkheid over wat een goede grenswaarde is voor een kalkoen.
- Pluimvee heeft behoefte aan uv A-licht. Ook hier is er nog geen duidelijkheid over minimumnormen.
- Aangezien de inzichten hier nog te beperkt zijn, verkiest de werkgroep dit nog niet op te nemen in het advies.

Voetzoolletsels

- In Duitsland worden voetzoolletsels standaard aan de slachtlijn gemeten. Hierbij wordt soms een camerasysteem gebruikt. De camera detecteert de donkere verkleuring ten opzichte van de totale oppervlakte van de poten, waarbij het percentage aan verkleuring wordt berekend. Om objectivering te waarborgen moeten de scoringsystemen van de camera's wetenschappelijk gevalideerd worden.

Ziekenboeg

- Om te herstellen worden zieke kalkoenen of achterblijvers apart gehouden in een ziekenboeg in een kalkoenenstal. Op het vlak van dierenwelzijn is het niet te verantwoorden dat sommige kalkoenen in leven worden gehouden. Voor kalkoenhouders zou het nuttig zijn om een beslissingsboom te hebben om die dieren te doden.
- Als vertrekpunt voor mogelijke parameters werden voor de besprekingen in de werkgroep normen uit rapporten, richtlijnen, regelgeving en labels opgesteld. Op basis van deze gegevens werden de voorgestelde normen voor Vlaanderen besproken en voorgesteld.

4 GERAADPLEEGDE RAPPORTEN - REGELGEVING

- Avis du Conseil wallon du bien-être des animaux sur les conditions de détention spécifiques à l'élevage de dindes van 21/04/2021
- Besluit houders van dieren van 5 juni 2014, § 6.1.4. Houden van vleeskalkoenen voor productie (Nederland)
- Beter Leven Keurmerk voor kalkoenen (1* en 2*):
<https://beterleven.dierenbescherming.nl/zakelijk/wp-content/uploads/sites/2/2020/02/Kalkoen-1-ster-versie-1.1.-ZW-d.d.-01.09.2016.pdf>
<https://beterleven.dierenbescherming.nl/zakelijk/wp-content/uploads/sites/2/2020/02/Kalkoen-2-sterren-versie-1.1.-ZW-d.d.-01.09.2016.pdf>
- Position paper on a new EU legislative frame for animal welfare - governments of Germany, the Netherlands, Sweden, Belgium and Denmark - New legislation for the welfare of turkeys kept for meat production. *The new legislative frame should, where possible, take animal-based indicators into account. Animal-based indicators cannot replace all resource-based measures, but they may be a good enforcement tool, if they are legally certain, scientifically based, and not too time consuming for neither operators nor inspectors.*
- Verordnung der Bundesministerin für Gesundheit und Frauen über die Mindestanforderungen für die Haltung von Pferden und Pferdeartigen, Schweinen, Rindern, Schafen, Ziegen, Schalenwild, Lamas, Kaninchen, Hausgeflügel, Straußen und Nutzfischen (1. Tierhaltungsverordnung) – 17/12/2004. Allgemeine Bestimmungen für Geflügel.
- Bundeseinheitliche Eckwerte für eine freiwillige Vereinbarung zur Haltung von Mastputen, 2013 & niedersächsischer Erlass zur Putenmast

- Krautwald-Junghanns et Širovnik Koščica, 2020. Anforderungen an eine zeitgemäße tierschutzkonforme Haltung von Mastputen. Bundesministerium für Soziales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenschutz.
- Noorwegen: pers. comm. Guro Vasdal
- Zweden: pers. comm. Lotta Berg
- Duitsland: pers. comm. Isa Kernberger-Fischer
- RSCPA, 2017. RSCPA welfare standard for turkeys,
- National Farm Animal Care Council (NFACC), 2016. For the care and handling of hatching eggs, breeders, chickens, and turkeys.

5 PRESENTATIES

- Ester Peeters – ‘Stand van zaken – kalkoenenhouderij – rapporten – inzichten’.

6 GOEDKEURING VAN HET ADVIES DOOR VLAAMSE RAAD VOOR DIERENWELZIJN

Goedgekeurd op 07/07/2022